

Борділовська О. А.

ORCID: 0000-0003-1925-8661

доктор політичних наук,

провідний науковий співробітник

Національний інститут стратегічних досліджень

м. Київ, Україна

РЕЗУЛЬТАТИ ГОЛОВУВАННЯ РЕСПУБЛІКИ ІНДІЇ В G20

Ключові слова: Республіка Індія, Група двадцяти, гасло “Весь світ – одна родина”, нейтралітет, голос Глобального Півдня, Делійська декларація.

Від 1 грудня 2022 року Республіка Індія перейняла від Індонезії головування в G20 – впливовому клубі головних світових акторів. Це сталося у вкрай складні для глобальної системи часи, коли світ опинився перед безпековими викликами різноманітного характеру – від змін клімату до ескалації конфліктів. Серед останніх виокремлюється російсько-українська війна – за безпрецедентністю очевидного порушення міжнародного права, жорстоких дій та злочинів проти людяності. У РІ неодноразово підкреслювали потребу припинення агресії та повернення до дипломатичних шляхів вирішення проблем. Президентство в G20 розглядалося як можливість демонстрації свого потенціалу держави не регіонального, а глобального рівня, залученої до розв’язання головних проблем людства. В Індії розглядали цей рік не просто як чергову ротачію в дипломатичній відповідальності, а як виклик та водночас шанс для подолання розбіжностей і знайдення компромісів, і її незалежна позиція мала слугувати підґрунтям для цього.

Індія має великий досвід балансування в міжнародній діяльності, роботі одночасно в міжнародних форматах з інколи протилежним один до одного складом учасників, розвиває відносини стратегічного партнерства з країнами-антагоністами. Такий її досвід був використаний і під час головування в G20, де від неї залежала модальність відносин із провідними центрами сили, країнами, що зростають, і державою – порушником норм міжнародного права – РФ. Нейтралітет як основний принцип зовнішньополітичної діяльності дозволяє таке балансування і створює додаткові “вікна можливостей”, а саме переговори та консультації з державами, які мають різні позиції щодо розвитку міжнародного порядку. Індія розраховувала, що зможе посприяти закінченню російсько-української війни, адже будь-яке посередництво між сторонами конфлікту буде зараховане в актив індійської дипломатії.

PI вперше головувала в престижному міжнародному клубі розвинутих країн і намагалась використати цей шанс для посилення власної позиції на світовій арені. Індія активно готувалася до свого головування, взявши за гасло традиційну концепцію “Весь світ – одна родина”, а за лого – також традиційне зображення – квітку лотоса, символ надії. Тобто індійське головування мало принести світу надію, зцілення і гармонію, проте насправді воно стало успішним переважно для країн так званого Глобального Півдня, голосом яких позиціонує себе PI. “Багатостороння інклюзивність” виявилася передусім спробою надати нові можливості країнам, що розвиваються, у їхньому долученні до здобутків світового прогресу.

Основною подією під час головування PI в Групі двадцяти у 2023 р. став саміт лідерів країн-учасниць та запрошених гостей у столиці Індії Нью-Делі 9–10 вересня, у якому взяли участь 43 делегації. Перед PI стояло складне завдання: Індія, яка сама не засудила вторгнення Росії в Україну, мала посприяти узгодженню спільної заяви, так званої Декларації лідерів, інакше ризикувала стати першою країною від 2008 року, головування якої закінчилося б без спільного комюніке. Агресія Росії в Україні стала справжнім викликом для індійської дипломатії: саме через “українське питання” не вдалося ухвалити жодного спільного комюніке за результатами усіх важливих зустрічей (міністрів фінансів, закордонних справ, цифровізації тощо) протягом року, але під час заключного саміту було ухвалено Делійську декларацію з узгодженою в останній момент та вкрай поміркованою позицією щодо війни в Україні.

Отже, головування Індії не принесло зрушень на шляху досягнення миру в Україні, проте ухвалення підсумкового документа (навіть за умов аморфних визначень) стало важливим кроком для консолідації проукраїнської позиції. Визнаючи безуспішність пропозицій щодо мирного врегулювання в Україні, висунутих країнами так званого Глобального Півдня (КНР, Індонезією, Бразилією), PI, яка так і не засудила дії РФ, не наважилася на власний “мирний план” і обмежилася заявами про повагу до територіальної цілісності та суверенітету усіх країн, а також черговою цитатою Н. Моді про те, що “зараз не час для війни”.

Протягом року Індія продовжила розвиток двосторонньої співпраці з Росією, проте також була залучена до неформальних перемовин з РФ з питань енергетичної, продовольчої та ядерної безпеки, а на саміті 9–10 вересня за пропозицією Делі обговорювалися варіанти поновлення Чорноморської зернової угоди. Індійська сторона брала участь у багатосторонніх консультаціях щодо шляхів реалізації українських пропозицій у Копенгагені та Джидді, а також на Мальті. Окрім того, візитом першої заступниці МЗС Е. Джапарової у квітні 2023 р. в Індію розпочався прямий

діалог між Україною та Індією, було проведено декілька раундів політичних консультацій.

На порядку денному роботи саміту в Делі першочерговими були питання кліматичних змін та подолання наслідків стихійних лих і пандемії, харчової безпеки, зменшення фінансового тягаря бідніших країн, просування цифровізації та створення нових логістичних маршрутів. Активно обговорювалися питання реформ міжнародних фінансових інституцій. Успіхи РІ в посередництві між розвинутими демократіями та країнами так званого Глобального Півдня, що заклали фундамент для порозуміння та співпраці між державами різного рівня економічного розвитку та політичного устрою, активно підтримуються Заходом з метою мінімізації впливу Китаю.

UDC 913:94(4/9)394+37.01.09+22/560+316.4 (043)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-346-3-36>

Vasylyshyna N. M.

ORCID: 0000-0002-0003-9998

D.Sc. in Pedagogy, Professor,

Deputy Dean of the Faculty of International Relations

National Aviation University

Ukraine, Kyiv

Sydorenko K. V.

ORCID: 0000-0003-3231-2247

Ph.D. in Economics, Associate Professor,

Deputy Dean of the Faculty of International Relations

National Aviation University

Ukraine, Kyiv

TREMENDOUS IMPACT OF MUSLIM CULTURE ON THE HIGHER EDUCATION IN TURKISH REPUBLIC

Key words: Turkey, Muslim culture, higher education, education reforms, modernization, westernization, Europeanization, autonomy, universities.

Education is a socially organized and standardized process and its result of constant transmission of socially significant experience by previous generations to the next, which in the ontogenetic plan of personality formation is its genetic program and socialization.